

І С Т О Р І Я С В І Т О В О Ї М У З И К И

SYLLABUS

І курс, І семестр

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-кваліфікаційний рівень «**БАКАЛАВР**»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Інформація про викладача:

НАУМОВА ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА,
кандидат мистецтвознавства, доцент

Профіль викладача:

<https://scholar.google.com/citations?pli=1&authuser=1&user=CfMQFsgAAAAJ>

Контактна інформація: elnaumova@ukr.net

+3805014414349 (Viber, Telegram)

Анотація дисципліни:

Курс Історії світової музики «Культура прадавніх цивілізацій та докласичної доби у сучасному осмисленні» присвячений дослідженню широкого кола проблем, пов'язаних з різними формами побутування та розвитку мистецьких артефактів. Головним напрямком курсу є вивчення фундаментальних основ філософського та художнього знання, що знайшли свій відбиток у музичній творчості від культури Давнього Єгипту до епохи бароко. Програма курсу передбачає вивчення музичного мистецтва у зв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними явищами. Пріоритетним завданням є встановлення зв'язків культурних традицій із загальнолюдськими цінностями.

Мета курсу: формування уявлень про сутність та форми музично-історичного процесу від прадавніх часів до початку XVII століття, розвиток аналітичного, історичного та художнього мислення студентів.

Завдання курсу: ознайомити з теоріями походження музики, філософською думкою прадавніх часів та культур, розглянути первісні форми музичної творчості, визначити суспільно-історичні та загальнокультурні чинники, які визначили розвиток

європейської музики; надати загальну характеристику сутності історичних епох та стилів музичного мистецтва.

В ході вивчення курсу з історії музики студенти повинні **знати**:

- періодизацію історії музичного мистецтва, етапи його розвитку;
- соціально-історичний та культурний контекст музичного явище, яке вивчається;
- головні музичні стилі як окремих епох, так й творчих індивідуальностей;
- життєвий та творчий шлях знакових композиторів, їхні твори, та те місце яке вони займають в історії музичного мистецтва.

Студенти повинні **вміти**:

- характеризувати головні тенденції розвитку музичного мистецтва у соціально-історичному та культурному контекстах;
- розкрити зміст змін, які відбувалися з музичним мистецтвом на різних етапах його розвитку;
- слухати музику, образно висловлюватись щодо характеру, ідейного значення музичних творів, їхньої цінності;
- робити аналіз засобів музичної виразності, визначати стиль та жанр творів;
- розрізняти на слух музичні стилі різних епох та індивідуальні композиторські стилі.

Форми навчання:

- 1) лекційні онлайн заняття на платформі ZOOM **по понеділках о 8.30**; всі матеріали курсу, презентації та завдання будуть додаватися у відповідних тематичних блоках Google Classroom на сторінці групи.
- 2) семінарські заняття (усна та письмова форми);
- 3) консультації offline (за попередньою домовленістю).

Оцінювання студентів:

Оцінка за семестр виставляється за умов виконання всіх необхідних робіт, опанування обов'язкової навчальної літератури, а також регулярного відвідування лекційних занять.

Для отримання оцінки необхідно здати:

- 1) 3 великих письмових тести на знання музичного матеріалу (по закінченні відповідних змістових модулів). Максимальна кількість балів за один тест – 10. Термін подання роботи – протягом 20 хвилин після закінчення уроку.
- 2) 3 письмові семінари у формі презентацій PowerPoint (китайською мовою).

Максимальна кількість балів за один семінар –10. Термін подання роботи – 5 днів.

- 3) Складання іспиту (усна та письмова форми). Максимальна кількість балів – 40.

Структура курсу:

Курс триває 14 тижнів (14 годин лекційних та 14 годин семінарських і практичних занять) та закінчується заліком.

№ тижня	ДАТА	Вид занять	ТЕМА
1	06.09.21	<i>Лекц.</i>	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Музика прадавніх часів та культур. Теорії зародження музики. Форми побутування музики у давніх народів та перших цивілізаціях. Шляхи розвитку музичного мистецтва у культурі різних етнонаціональних груп (Давній Єгипет, Китай).
2	13.09.21	<i>Лекц.</i>	Музична культура Античності. Особливості античного світосприйняття. Філософія та наука у Греції. Специфіка розуміння мистецтва. Характерні риси музичної культури класичного періоду. Давньогрецький театр
3	20.09.21	<i>Практ.</i>	Семінар: Музична культура Античності: сучасне осмислення
4	27.09.21	<i>Лекц.</i>	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Західноєвропейська музична традиція докласичної доби Культура Середньовіччя Періодизація, культурні центри. Образ мислення та філософські засади доби Середньовіччя. Церковна музична традиція: видатні постаті, жанри, поняття канону.
5	04.10.21	<i>Лекц.</i>	Світське музичне мистецтво. Лицарська культура та її вплив на подальший розвиток музики у західній Європі. Особливості народної традиції. Доба Ars nova: нові вектори розвитку. Творчість Ф. де Вітрі, Г. де Машо

6	11.10.21	<i>Практ.</i>	Семінар: Добра Середньовіччя: сутність та форми музичної практики
7	18.10.21	<i>Лекц.</i>	Музична культура Ренесансу. Нідерландська школа хорової поліфонії XV–XVI століть. Основи лінейного контрапункту, видатні митці доби. Специфіка жанрової системи та форм побутування музики
8	25.10.21	<i>Лекц.</i>	Італійська музична культура XVI ст.: Палестрина, Джезуальдо. Мадригальна традиція. «Плеяда» та французький придворний балет
9	01.11.21	<i>Практ.</i>	Семінар: Музична культура Ренесансу: видатні постаті та здобутки доби
10	08.11.21	<i>Лекц.</i>	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III <i>Епоха Нового часу</i> Музична культура доби Бароко Складність стилевих процесів в європейських країнах у XVII ст. Творчість німецьких, італійських та французьких інструменталістів.
11	15.11.21	<i>Практ.</i>	Етапи формування жанру опери в Італії. Діяльність «Флорентійської камерати». Творчий доробок та новації К. Монтеверді. Етапи подальшого розвитку жанру опери в Італії: опера у Венеції, опера у Неаполі. Характерні риси опери-seria.
12	22.11.21	<i>Практ.</i>	Шляхи розвитку опери у Франції. Специфічні ознаки національної театральної традиції. Історична роль Ж.-Б. Люлі. Жанр tragédie lyrique
13	29.11.21	<i>Практ.</i>	Опера в Англії. Форми взаємодії з національним драматичним театром. Динаміка розвитку англійської музично-театральної традиції в історичній перспективі. Постать Г. Перселла.
14	06.12.21	<i>Практ.</i>	Семінар: Шляхи розвитку жанру опери у XVII столітті: Італія, Франція, Англія

Іспитові вимоги: (повний перелік музичних творів додається у кожную презентацію до теми):

- 1) Особливості античного світосприйняття. Специфіка розуміння мистецтва у Давній Греції. Феномен давньогрецького театру.
- 2) Музична культура Середньовіччя. Ранньохристиянська культура. Спів у Римській церкві. Етапи розвитку поліфонічної традиції в Західній Європі. Багатоголосся Школи Нотр-Дам. Діяльність Леоніна та Перотіна. Музичне мистецтво трубадурів та труверів.
- 3) *Ars nova* у Франції. Основні положення трактату Філіпа де Вітрі. Специфіка композиції та принципи поєднання голосів у мотеті. Багатоаспектна діяльність Гійома де Машо. Його особливе значення як митця нового типу – автора. Характеристика першої авторської меси.
- 4) Музична культура Ренесансу. Основи світосприйняття, нове розуміння зв'язку людини з природою. Нове розуміння сутності музики. Ствердження індивідуальних творчих стилів. Нідерландська поліфонічна школа: представники, сутність техніки. Розвиток традиції у творчості Дж. Палестрини.
- 5) Виникнення опери: історичні переумови, мистецькі експерименти. Діяльність представників Флорентійської камерати. Характерні риси *dramma per musica*.
- 6) Французька «Плеяда» та основні художні ідеї у французькій культурі другої половини XVI ст.
- 7) Музична культура XVII ст. Переворот у системі музичного мислення. Новітні тенденції у жанровій та стилістичній галузях. "Орфей" К. Монтеверді: унікальність художніх знахідок.
- 8) Етапи подальшого розвитку жанру опери в Італії: опера у Венеції, опера у Неаполі. Характерні риси опери-*seria*.
- 9) Становлення опери у Франції. Специфічні ознаки національної театральної традиції. Історична роль Ж.-Б. Люлі. Жанр *tragédie lyrique*.
- 10) Інструментальні школи XVII ст. Творчість французьких клавесиністів. Італійська скрипкова школа.

Рекомендована література:

1. Аверинцев С. Судьбы европейской культурной традиции в эпоху перехода от Античности к Средневековью //Из истории культуры Средних веков и Возрождения. – М., 1976.
6. Герцман Е.В. Музыка Древней Греции и Рима. - Издательство «АЛЕТЕЙЯ», Санкт-Петербург, 1995

7. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. – М., 1972.
9. Даркевич В.П. Танцы и акробатика в искусстве Средневековья // Культура и искусство средневекового города. – М., 1984.
11. Евдокимова Ю.К. Многоголосие Средневековья. X-XV вв. – М., 1983.
12. Евдокимова Ю.К.. Симакова Н.А. Музыка эпохи Возрождения.– М., 1982.
13. Епохи історії музики в окремих викладах. Навчальний посібник. Переклад з нім. Ю. Семенов. В 2-х томах. – Одеса, Будівельник, 2004.
14. Жизнеописания трубадуров/ Издание подготовил М.Б.Мейлах. – М., 1993.
16. Іванова І., Г.Куколь, М.Черкашина “Історія опери” (навчальний посібник).
20. Мейлах М.Б. Язык трубадуров. – М., 1975.
22. Мозер Г.И. Музыка средневекового города. – Л., 1927.
27. Сапонов М. Менестрели. Очерки музыкальной культуры Западного Средневековья. – М.,1996.
29. Симакова Н.А. Вокальные жанры эпохи Возрождения. – М., 1985.